

נייע יידישע צייטונג

דיא
"נייע יידישע צייטונג"
ערשיינט יעדען
מאָנטיאָג
אונד דאָנערסטאָג.

פרענומערציאָנס-פּרייזע:
נאָנעטער: 7 סל. — קר.
האלבטער: 3 50
פּרענומערציאָנס-פּרייזע: 1 75

דיא רעדאקציאָן
אונד אדמיניסטראַציאָן
בעפינדעט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
וואָרין איז דיא פרענומערציאָנס
עלדער צו זעהן זינד.
אינזערטע
ווערדען ביליגסט בערעכענט.

שנת תרמ"ג לפ"ק.

Budapest, Montag 6. August 1883.

ב"ה בודאפעסט'ן מנחם אב

טראַמפּדעס דאס אורטהייל ערסט אום 11
אודר פּערקוינרעט ווערדען זאלן. פּילעס זיך דער
זאָל דעס קאָמיטאטס ווערען שאַן געגען 10 אודר.
איז פּאַר דעם געביידע שטעמט איינע ריעזיגע
פּאַלקסמענגע, וועלכע דאס צו ערוואַרטענדע אונד
שאַן אלגעמיין אלס פּריישרעכענדעס בעקאָננטע
אורטהייל צוואַר לעבאָפּט דישקומירט, אבער
זיך ניכטדעסמאָוועניגער רוחני פּערהעלט.
דער געריכטסזאָל זעלבסט צייגט אין פּאַן
דען לעמטען פּערהאנדלונגסמאָנען אונד אבויי-
בענדעס אויסזעהן, דער לאנדאָרעל דער נאנצען
אומגעגענד, דיא בירגער דער שטאָט, אללער בע-
רוספּלאַססען אונד קאָנפּעססאָנען, איין צאהלריי-
כעס דאמענסובליקס, אללעס, וואס נור אירגענד-
וויא דען איינרויט אין דען בעשרענקטען רוים צו
ערינגען פּערמאָבע, איוס אנוועזענד; דיא ער-
וואַרטונג אונד עררענשוויס איוס איינע אויסעראַר-
דענטליכע.

פּער מינוטען פּאַר 11 אודר ערשיינען דיא א-
געקלאַמטען, דיא האבען איין רוהיגעס אויסזעהן
אונד פּערהאלטען זיך וועררענד דער נאנצען צע-
רעמאָניע דעס אורטהיילסשפּרוכעס שמילל, ער-
געבען.

פּונקט 11 אודר ערשיינט דער געריכטסזאָל,
פּרעזידענט קאָרניש איוס נאָך בליכער, אלס גע-
וואָהלד.

אום נאמען דעס קאָנינגס בענינגט דער פּרע-
זידענט אונד דאס געזאמטע פּובליקום עיהעכט
זיך, איז דער פּרעזידענט פּעברלייבט שטעהענד
אונד פּערקוינרעט דאס אורטהייל מיט קלאנגפּאַללער
שטימען.

זעממטליכע אנגעקלאַמטע ווערדען פּאַן דער
אנקלאַנע דעם פּעברעכענעס דעם מאָרדעס, בע-
ציעהונגסווייזע דער מדיינאָהמע אונד פּאַרשוב-
לייטונג פּריינעשפּאַכען, אידרע פּריילאססונג ווירד
אנגעקאָרדינט אונד דער שטאָט אין דיא קאָסען
פּערהעלט.

זוואָהל דיא אנגעקלאַמטע, וויא דאס איד-
מאָריאס האָרמען דען ריכטערשפּיך אין לויטלאַ-
זער עהרערבייטיגער שמיללע אן — דער אלטע
שארף, שוואַרץ אונד ברוין מורמעלמען שמילל גע-
בעטע פּאַר זיך היין.

היערויף בענינגט דער פּרעזידענט מיט דער
פּערלעונג דער מאָוויורונג (בענרינדונג). בייא אידער
שמעללע, וואָ דיא מאָוויורונג דעם אורטייל אבער
דען ריכטערשפּיך בענינגט, ערוכט דער פּרעז-
דענט דיא דאמען, דען זאָל צו פּערהאָסען וואס
איז געשיעהט, דיא ערוועהונג דער ערצמליכען
גוטאכטען איבער געוויסע פּונקטע פּעראַלאַסע
דיעזע מאסנאָמע דעם פּרעזידענטען, דיא פּערלע-
ונג דער מאָוויורונג וואַר נאָך האלב 1 אודר צו
ענדע, דער פּערטעטער דער פּרוואַטאָקלאַנע
סולא דיכרעט דיא אפּעללאַציאָן געגען דאס אור-
טהייל אן אונד ערוכט אום שרייטליכע מיטמיי-
לונג דער מאָוויזע, נאמענס דער פּערהייראָונג
ביסטעס אַטוואָש אום שרייטליכע מיטמיילוונג דער
מאָוויזע אונד ניממט אים איבריגען דאס אור-
טהייל זאממט מאָוויזען מיט עהרערבייטיגעס דאנקע
צור קעננטניס.

היערויף ריכטעט דער פּרעזידענט אן דיא פּריו-
געשראָכענע, דיא זיך זעמטליך ערהעבען, איינע
קורצע אַנשפּראַכע, ער אנערקענט, דאס אידרע
בירגערליכע עהרע פּאַלל אונד נאָנץ וועדער הער-
געשטעללט איוס — וועגן ניכט עשווא דאס אָבער-
געריכט אנדערס אורטהיילען זאָלמע, ער ערמאָנט
זיך, געגען דיא ברויסטליכען מיטבירגער קיינערלייא

פּאַן דער קאָניליכען מאפעל צו האָרען בעקאָ-
מען.

דער פּראָצעס ווירד איבריגענס נאָך אייניגע
נאכשפּיעלע האבען; דיא זינד דיא אונטערזוכונגען
געגען בארי, רעמשיין אונד וואי וועגען מיטברוד
אידרער אמטגעוואלט; דאן געגען דיא צייגען,
וועלכע אידרע אויסזאגען בעשוואַרען אונד דאן זיך
זעלבסט אנגעקלאַמט האבען, דאס זיז פּאַלש גע-
שוואַרען, ענדליך געגען דען זיבערן מאמע וועגען
פּערהייראָונג דער אמטגעוואלטען, דיא ער בעשול-
דיגט האט, עשוואס אנדערעס אין דיא פּראָפּאַקל-
לע געשריעבען צו האבען, אלס וואס ער אויסגע-
זאגט האט.

אין דער נמרה הייסט עס: ארבעה צריכין
להדות, פּיערערייא מענישען מיסען נאָמט דאנ-
קען, דיא פּאַן איינער ריוזע איבערס מעער גליקליך
נאָך היינע קאָמען; דיא דיא וויסעט דירצאָגען
האבען; דיא פּאַן איינער קראנקרייט געגעזען, אונד
דיא אים דעם געגענגניסעס בעפרייט ווערדען, זאָ
וואַר עס איז דאס ערסטע וואס דער אלטע שאַרף,
שוואַרץ אונד ברוין מהאמען, אלס דער פּרעזידענט
דיא פּריידענבאָמשאַפט דעם פּריישרוכעס פּערקוי-
דעט, דאס זיז איהר דאנקבאָרעס געפיהל מיט
דעם ליוזע געמורמעלמען ברוך מתיר אסורים, גע-
לאָבט זיז, ווער דיא געפּאַננעטען בעפרייט אייסער-
מען.

אין דער מהאס קאָנען עס נור דער נאָמטלי-
כען היילע צוגעשריעבען ווערדען, וועגן דיא פּרייט-
באריע אנקלאַנע זאָ גליקליך געגענדעט האט; דען
הישיב האט אין דען הערצען דער ערלען פּער-
טהייריגער דיא איבערצייגונג דער אונשוילד דער גע-
פּאַננעטען ערוועקט, ער האט איהרען דיא רעכטען
געוואלטיגערן דעקען און דען מונד געלעגט, נור ער
האט דען שטאמסאָנאוואלט אונד דיא ריכטער גע-
לוימעט, דאס זיז דיא ווארהייט איינזאהען אונד
רעכט ריכטעמען, טראַמץ דען פּיעלען אונד מעכ-
טיגען פּינערען, דיא זיך אבמיהטען ניכט נור דיא א-
געקלאַמטען, זאָנדרען אין איהרען דאס נאנצע וועג-
מהום אונד אונזערען הייליגען גרויבען צו בעשמו-
צען אונד צו פּערינאָמען, ער מאַנע געוועניגען זענ-
נען, דיא אלס זיינע באַמען דער ווארהייט אונד
דעם רעכטע צום זיינע געהאַלפּען האבען!

נון וואָללען וויר אונזערען לעזערען דיא טע-
לענראַמטע מיטמיידיקע, דיא אונס איבער דיא מערק-
ווירדיגען שטינדען דיעזעס מאַגעס צוגעקאָממען
זינד:

זעממטליכע אנגעקלאַמטע פּריינעשפּאַכען!
אום 11 אודר פּאַרמיטאנס פּערקוינרעטע דער פּרע-
זידענט דיעזעס אורטהייל, דאס שאַן וועניגע מינו-
טען נאכהער אויף דעם טעלעגראַפּענדראַהטע אל-
לען געגענדען דער וועלט געטענענפּלעינט, אונ-
טער אנדערעס ווארדען דאס אורטהייל זאָפּאַרט איז
אן לוודיג קאָשוטשאַ דאס מורין טעלעגראַפּירט.
דער אורטהיילען פּערקוינרעטע ווארדען אין אונ-
געהיירעס אונטערעסעט ענטגעגענעבראכט, שאַן
זייט דעם פּריהעסטען מאָרגען פּוהרען פּאַן אללען
בעזיטצונגען אונד טאניען אים ווישען אומקייזע
צאהלרייכע וואגען אין דיא שטאָרט אין אונד בראב-
טען זיינעריגע, דיא מיט גראַסער שפּאַנונג דער
אונטהיילספּובליקאציאָן האררטען.

אויך פּרעמדער טראַפּען מיט דען פּאַרמיטאנס-
ציגען אין גראַסער מענגע איין, זאָ אונטער אנדע-
רעס איינע געזעלשאַפט, בעשטעהענד אום יוריס-
טען, ריכטערליכען אונד שטאמסאָנאוואלטיכען
בעאמטען אום דייטשלאַנד.

אונזער נייעס פּאַלליעמאָן.

יעצט, נאכדעם אונס הויך דאס פּריישרע-
בענדע אורטהייל אין גירערהאזא, איין שוואַרער
שטיין פּאַס הערצען געפּאַללען, אונד וויר וועדער
פּלאַמין געוואַנגען האבען פּיר ערצעהלונגען, וועלכע
עבענוואָהל צור אונטערהאלטונג, אלס בעלעה-
דיענען, ווערדען וויר אין דער געכטען נומער
א"ה מיט איינער וואהרען, זעהר שפּאַננענדען ער-
צעהלונג אונטער דעם מיטער

רבי יום טוב האללער

בענינגען, אונד ווערדען אונזערע געהרטען לעזער
אומאָקער געפּאַללען אונד אינטערעסעט דאראַן
פּינערען, אלס דיא אונס צייגט, דאס צו אללען צייטען
דיא יודענפּינדע נור אויף קרוממען וועגען, הויך לוג
אונד מרג געגען אונס פּאַלשע אנקלאַנען אונד פּער-
לייטונגען ערהאַבען האבען, דאס אבער אימער
דיא ווארהייט אונד גערעכטיגקייט צום זיינע גע-
קאָמען זינד.

דאס אורטהייל.

דער פּערהענגניספּאַללע פּראָצעס צו גירע-
האזא האט מיט דער גענעצליכען פּריישרעכונג דער
זעממטליכען אנגעקלאַמטען זיין פּאַרלייאַמענט ענדע
ערייכט, נאָך מעהר אלס איינערהיירער קוואַלפּאַל-
לען האַפט אטעהמען דיא אונטערענע ליידיגענדען
וועדער אויף, קאָננטען ווייב אונד קינדער אומא-
מען, אונד זאהען אידרע פּערהעכטיגע בירגערלי-
כע עהרע וועדער הערגעשטעללט, אבער אויך דיא
אונטערפּענע רינדייט אונזערעס גלויבענס איוס
דיעסמאל וויא שאַן זאָ אַפּט זייט יאהרהונדערטען,
אין זיינעס גלאַנצע פּאַר דען איינען דער נאנצען
וועלט געצייגט ווארדען, דער פּרעזידענט האט עס
אין דעם אורטהיילע אונד אין דען אנגעגעבענען
גירדען קלאַר אויסגעשפּאַכען, דאס דיא מאָרד-
בעשיידנינג, דיא מדיינאָהמע אן דעמוזעכען, דער
לייכענשטינגער, פּאַר אללעס אבער דער רויטעללע
מאָרד נאָנץ אונטמאָלד ווארען, בי הכל הכל דען
אללעס איוס איינעל לינע!

יא, דער פּרעזידענט ענטשוילדיגע דען גע-
ריכטסזאָל, דאס ער איינע אונטערזוכונג אין דייער
אנגעלעגענדייט אנגעקאָרדעט האט, מיט דעם צו-
פּעלליגען צוזאממענערשפּאַנען געוויסע אויסשטע-
נע, אונד באַט דיא אנגעקלאַמטען, קיינע בייטער-
קייט אום הערצען צו בעהאַלטען, אונד דיא אַנפּאַר-
טהייליכקייט דעם געריכטסזאָלעס אַנציערקענען,
וואַרויף יאָזעף שאַרף דעם פּרעזידענטען דאנקע,
אונד אללע אנגעקלאַמטען זיך פּערייניגען.

וויר האבען עבען געזאגט, דאס דייעזער פּאַ-
צעס נור פּאַר ליי פּינ אונד ניכט גענעצליך
זיין ענדע עררייכט האט; דען נאָך דעם געזעטצע
מוס יעדעס אורטהייל, וואָ עס זיך אום מאָרד אונד
לעבען האנדעלט, דער קאָניליכע טאפעל צור בע-
שעטנינג אונטערברייטעט ווערדען, וויר האבען
יעדאָך דיא האַפּטונג אונד צופּערריכט, דאס דייעזע
צווייטע אינשטאנץ אין אידרע ווייזייט אונד גע-
רעכטיגקייט אים דעם אורטהיילע האַכטענס דיא
אונטערזעמטליכע דער אונטערזוכונג הערויס-
גרייפּען אונד דיא בעטרעפּענדען פּערוואַגען צור
פּעראַנטוואָרטונג ציעהען ווירד.

דייעזער פּראָצעס איוס אויך דארום נאָך ניכט צו
ענדע, ווייל אויך דער פּרוואַטקלענער סאלא דיא
בערופּונג אונטערלעזט האט, נון, ער קאָנ לאנג
אפּעללירען, ער ווירד האַכטענס איינע פּעראַר-
טהיילונג דעם אנטווערטישען מייבענס אויך

דיא נייעסמע ערפינדונג

אויס דאס נאך פראצעסאך כאנאג אויס אמעריקא ניו-פעריבעסעיעע עלאסטישע ברוכבאנד פאן פאליש-צער, וואוואל פיר העררען

אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער; ועלבעס אויס אהנע פערערן אויס ריינעס נומי קונסטליך קאנשטרוירט אונד האט דען צוועק, דאס עס ועלבעס דיא פעראלטעסטען ברייכע אין קורצעסער צייט אין דיא נלייכע לאנע ברינגט, פון 7-6 נולדער, דאספעלטע פאן 10-15 נולדער, פיר קינדער אום דיא האלפטע ביל-ליינער.

נייאקעס לאנער אין מוסטער-שרויטערן, לופט-פאלסטערן, בעסט-אינלאנגען, נומי-שרויטפאן אונד אללער נומי-וואארען-ארטיקלען. - בייא ברוכבענדערן ביטע אנצונע-בען אב רעכטס, לינקס אָדער דאָספּעלט, וואו אויך דיא ליבבוויטע.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist, Budapest, Franz-Deakgasse.

אעמערשישע אלע

עססענצען, אעמערשע אונד קאלערס

פאן אללען נייעסמען געדרענקען.

לינערע, רום, שליוואויץ, טרעבער

אויף קאלטעס ווענע אונד אעמערשאטע,

געספיעהלט דיא פאבריק דעם

ארנאָרד וואטעריך בודאפעסט

מאכאקאסטע, וויס-א-וויס דעם איר' מעמפער פערנער ווענעסטיע, קארקע אונד אללע צור ווייני-פערבעסערונג נאשהנען ארטיקלען, ראָטע וויינפאר-בע, שלער-מאכע, וויינמאכע, וויינמאכע, נלי-צערן, וויינשרייט, קלערונגס-מאכער, עסע צור וויינמאכע-מאכער.

נייא! וויינפערמערונגס-מאכער אונד פרויקטאנטע נאָטעס.

דיא שאַנסטען גאלדשטיקערייען

אויף פרוכט אונד מאנערל.

Z. GRÜNVALD,

Budapest, Landstrasse Huszár'sches Haus.

איינציגער יידישער גאלד-שמקער אין אַסטערייך-אונגארן

עספעלט זיך צור אנפערטיגונג אללער אים יידי-שען אלטען אונד נייען ריטום פאָרקאָממענדען קונסט-גאלדשטיקערייען אונד ברינגט דעסען ווייני 36 יאהרען אויף דיעזעס געביטע ערוואַרבענער וואַלפערדיגעמער רוף פיר סאָלדע אונד בעסטע עסעקאמארונג.

צייכונגען אין גראַסער אויסוואַל ליענען צור איינזיכט אויף.

וואו קריענט מאן איין פיינעס כשר געוואנד?

ווער עס ווילל האבען איין כשר געוואנד, זייא ער פאָר בודאפעסט אָדער פאָר לאַנד, דער געהע נור צו אַדאַלף ראָטה

דאָרט האט ער אויסוואַל אָהנע נאָטה. גענענא-כשר דעם אָרצישען הויז שייט שאַן דיא ראָטהישע פירמא הערויס. מאן פֿינדעט קליידער פֿיר גראַס אונד קליין, דיא פֿריווע זינד בילדיג, דיא שטאַפע פֿיין, פֿיר געלד, ווירד מאן בעדיענט זעהר רעעל. אויך אָהנע, קריענט מאן אללעס שנעלל. בעשטעללען מאן זיך נאך מאַס געוואנד, זינד דיא שאַנסטען שטאַפע בייא דער האַנד, מוך, פערווינק, שעוואַמ אונד קלאָטה, א ל ר ע ס קריענט מאן בייא אַדאַלף ראָטה

בודאפעסט לאַנדשטראַסע, קארלסקאסערנע וויז-א-וויס דעם אָרצישען קאַסע-הויזען.

אנצונעמען. דיא שמילאָויש אונד הערשאַף איהרע געשטענדיגסטע צוריקגעצאָנגען, וואו וואַרען גענען זיא קיינע בעווייזע פֿאַרהאָנדען.

דיא אָביעקט דעם מאָרדעס פֿעהלט נאָגן נאָגן אונד נאָר, עס פֿעהלט יעדער גרונד דער אַנ-נאָמע דעם מאָרדעס אונד מוסע דיא פֿרײַשער-בינג ערפֿאַלגען.

היער זינד דיא אַמפֿאָסענדסטען זוכער-הייטס-פֿאַרקעהרונגען צום שוטצע דער פֿרײַגעשראַכע-נען אונד צור פֿעהרונדערונג אַנדערער אינזרענען געשראַפֿען וואַרדען, דיא פֿיילאָסאָנג דער העפֿט-לינגע ווירד אנגעפֿאַרדעט.

הייטע נאכטס זינד דיא פֿענסטער אַמוואַש'ס איינעשלאַנגען וואַרדען; אין איינער אוימליענענדען אַרטישאַפֿט בראַך אין מעהרערען יודענהייזערן פֿיער אַרס.

צווישען דעם וויצענעשפּאַן אונד אַמוואַש קאָס הייטע פֿאַלגענדעס מינדליכע איבעראַיינקאַממען צו שטאַנדע: נאכטיטאָנס 4 אַווד קאַממען יאַזעף שאַרף אונד אַמוואַש צום וויצענעשפּאַן, דיעזער לעסט מאַרין בערשען אונד דער קאַמבע ווירד בע-פֿראַנט, אָב ער צו זיינעס פּאַטער געהן ווילל, אָדער ניכט; וועגן יאָ נומיט איהן דער פּאַטער אָן זיינע זיינע זייטע; וועגן ניכט, בלייבט ער בן צור וואַפֿאַרט איינצוהאַלענדען ענטשיידונג דעם מיניס-טערס ווייטערס אונטער אַיפֿזיכט דעם קאָמיטאַטס.

פערשיעדענע נייאיקויטען.

אייין פֿורכט באַרעס ערד-בע-ב ען.) אים מיטעללענדישען מערען, גענענאכער פֿאן געאפֿעל, לינגע איינע איטאַליענישע אַנוועל, אישקא נע-נאָנג, דיא שאַן אין דען עלטעסטעסן צייטען וועגען איה-דער שאַנהייט אונד פֿירזכאַרטיג אונד וועגען דער וואַר-מען קוועללע אין קאסאמישעפֿאלא בערהאט וואַר, דיעזע אינוועל אים נון דורך איהן ערבענען, ועלכעס נור איינע פֿיערעלעטעסע דיעזעס, פֿערשפּאַרס וואַרדען, אין מעה-רענען אַרטיקלען פֿערצענען דיא הייער אין אונד איבער 4000 מענשען זינד אונטער דען פֿירטערן געפֿאַרדעט, ווייט מעהר אבער זינד מעהר אָדער וועגענער פֿערוואַנדעט וואַרדען.

פֿרענומעראַציאָנס-איינלאַדונג.

מיט 1-טען אויגוסט האט איהן נייעס קאָראַטאל בע-נאָנגען, וויר ערוואַנגען האַליכעס דיעזענען העררען אַבאַ-געטען, דיעזען פֿרענומעראַציאָן מיט 1-טען אויגוסט צו ענדע געהט. - (זייא דיעס אויף דער אַרעסטייליע הייטליך צו ערוועקען איהם) איהם דען בעטראַ איינזענען צו וואַללען, דאָזענען העררען וועלכע מיט דער געבירא אים ריקשאַנדע זינד, ווערדען ערוואַנגען דען בעטראַ גענעפֿאַללס איינזענענען.

געשעפטס-בעריכט.

געשריידע-געשעפטס פֿאן ווייזען וואַר געסטען וועגן צו מאַרקטע געבראכט, דער פֿערקויף וואַר נומ. 14000 טעגער, וואַרדען פֿערקויפט, ווייזען, טעגס (אלט) 100 טעגער, 81-0 קילי 11 00 נולד, 200 טעגער, 79-0 קילג 10,95 נולד, 200 טעגער 78-0 קילג 10,80 נולד - 100 טעגער 77-0 קילג 10,75 נולד. - 200 טעגער, 78-0 קילג 10,65 נולד, 100 טעגער, 85-0 קילג 10,60 נולד, 100 טעגער, 79-4 קילג 10,50 נולד, 1200 טעגער 10,90 נולד, 300 טעגער, 81-0 קילג 10,95 נולד, מעסטער באַדען (נייא) 100 טעגער 80,0 קילג 11,45 טעגער, (אלט) 100 טעגער, 80 קילג 11,25 נולד, 100 טעגער, 70,0 קילג 10,65 נולד, מאַטשקער (אלט) 1200 טעגער, 77-0 קילג 10-75 טעגער (אללעס פֿער 3 טעגער)

פֿראַנטוואַרטייליכער העראַקטער: י ק ו ת י א ה ל ו י ל ע ד ע ר ע ר

ווינקלער מאַרמאָן

פֿראַקטישער וויינקענער אונד מאַניפֿילאַנט אין פֿער בען אונד שטיבאַבעדעמען, בודאפעסט, נייער-מאַרקטלאַטן ני 25, טויר 3.

דיא וואַרהייט איינצעשטאַנדען, אלס, בעשפּאַכען בעצייכנען! וועגן סאַלאַי זאַמט, דאס ער זיך אים דיא ביהעריגען געריכטליכע אורטהיילע, אום דיא פעסטיליכען ערלעכע אונד אים דיא ערווענגע-שאַפֿען דער וויסענשאַפֿט ניכט קומטערע - נון דאן פֿרײַליך קאַנגען וויר איהם ניכטס מעהר ענטגע-גענומענען! וואס פֿיר וואַפֿען וואַללען וויר דען איהם גענענאכער געברויכען, וועגן וויר דיא ער-געניסעסע דער ביהעריגען געריכטליכען אורטהיילע אונד דיא ערווענגעשאַפֿט דער וויסענשאַפֿט אים אונטערען העררען געבען וואַללען? סאַלאַי איהן זיינע לייטע פֿערשריייען שאַן יעצט דיא אונטערדיג פֿער-האַפֿטעמען יודען אלס, מאַרדער, בעפֿאַך נאָך דער לאַבליכע געריכטשאַפֿט געאורטהיילע, וויר האַפֿט-פען נון, דאס אורטהייל דעם האַהען געריכטשאַפֿט-דעם ווירד אלל דיעזען שטייט ענטפֿערנען, דאמיט וויעדער דיא אונטערדישע געריכטשאַפֿט קלאַר אונד ריין דאַשטעהען!

פֿרעוודענט: זאַמיט ערקלערע איהן דיא פֿער-האַנדלונג פֿיר געשלאַסען, נון מיינט אן דען גע-ריכטשאַפֿט דיא אַיפֿנאַכע העראַן, דאס אורטהייל צו שאַפֿען, איינעס וויר הייער וועגען דעם גראַסען פֿראַצעס-מאַטעריאַלס נאָך איינע צייט ברויכען, זא בעשטימען איהן אלס מערען פֿיר דיא אורטהיילס-פֿערקוינדונג פֿירמאַן 11 אַווד פֿאַרמיטאַנ.

דאס אורטהייל ווירד פֿרײַמאַן אום 11 אַווד פֿערקוינדעט, וויר האַבען דאַהער אַנשטאַט דאַן-גערימאַן דאס בלאַט פֿרײַמאַן ערשיינען לאַסען, דאמיט וויר דאס אורטהייל נאָך אין דיעזער נומער ברינגען קאַנגען.

דאס אורטהייל.

(עלענראַס פֿאן אונטערעס בעריכטערשאַפֿטער) דאס אורטהייל אים פֿיר ועמטליכע פֿינף-צעהן אַנעקלאַנטע איין פֿרײַשפֿערבענדעס, דיא דעם פֿערברעכעס דעם מאָרדעס אַנע-קלאַנטען שאַלאַמאן שוורץ, אַבראַהאַם בוקסבויס, לעאַפֿאַלד (לעווי) ברוין אונד הערמאַן וואַללענער וואַרדען פֿאן דער אַנקלאַטע פֿרײַגעשראַכען, עכענאָף וואַרדען דיא דעם פֿערברעכעס דער מהילנאַהעט אום מאָרדע אַנעקלאַנטען יאַזעף שאַרף, אַבראַהאַם ברוין, שאַמעל לוסטיג, לאַואַר ווייסשטיין, אַדאַף יונגער אונד עמאַנועל מייב אלס שולדלאַן ערקלערט אונד פֿאן דער אַנקלאַטע אונד דערען פֿאַלגען פֿרײַגעשראַכען.

שליעסליך וואַרדען איהן אַנשעל פֿאַנעה, דא-וויר הערשאַף אַנעקלע שמילאָויש, מאַרין גראַס אונד אינאַין קליין פֿאן דער אַנקלאַטע דעם פֿער-ברעכעס דער פֿאַרשוברייטונג (לייבענשטונגעל) פֿרײַגעשראַכען.

דער שטאַט וואַרדע אין דיא פֿראַצעס-קאַס-מען פֿעראורטהיילט, דאס פֿובליקום בליעב פֿאַלל-קאַסען רוזיג.

אלס דער פֿרעוודענט פֿערקוינדעט, דאס ועמטליכע אַנעקלאַנטען דער איהנען צור לאַסט געלענטען פֿערברעכען ניכט שולדיג זינד אונד פֿרײַגעשראַכען ווערדען, ענטשטאַנד איינע אינע-שרייבליכע עררענגונג, מאן זאָה דיא פֿערדראַסע-נען מענען דער אַנטיסעמיטען, דיא זיך צו זאַנען שענען; אללעס פֿערגעבליך! מאן האַרעט פֿאן דרויסען העררען דאס שלובען דער פֿרײַען דער פֿרײַגעשראַכענען, מאן בעמערקטע דיא בעפֿרוע-דינג דער אונבעפֿאַנגענען, נאָך איינען סעקונדען, ווערדענר וועכען ועלכעס דער פֿרעוודענט זיינער עררענגונג הערר צו ווערדען פֿערוואַכען, ערפֿאַלגעט דיא פֿערלעונג דער גרינדע.

אין דער מאַטיווירונג ווירד בעצייגליך דער מאַרדאַנע אויסער דען ווירערשריכען צווישען דען פֿערשיעדענען אַנדערען צייגענאויסאָנגען דיא ניכטבעאיינזינג דעם מאַרין שאַרף, אלס איינעם בעדענקליכען צייגען, הערפֿאַרעהאַכען, דיא פֿרײ-שפֿערטיג דער אַנעקלאַנטען אין דער לייכע-שמונגעל, פֿראַגע ווירד דאָדורך בעגרינדעט, דאס ניכט קאַנטאַרטס ווערדען קאַנגעט, אָב דיא-דא-דאער לייכע יענע דער עסטער שאַלמאַש וואַר, אָדער ניכט, מאַטע וואַר וועגען זיינער וויעדער, פֿערזכאַפֿאַללען אויסאַנגען ניכט אלס גלויבווירדיג.

שטאמאסאנוואלס סייפערט, דיא פערטהיידנער אטוואַש, פּאָטאָק, היימאָן, אייניגע בעריכטערשטאט-טער אונד אנדערע. נענען מיטטערנאכט דראַהטען נענען דיא פּאָן אייניגע נעשלאַסענע פּענסטער-לעדען וואָסטיגע שלענע, בענלייטעט פּאָס קליירען דער פּענסטערשיבען. ערשרעקט איילטען דיא מענ-נער דער געוועלילשאַט אַרף דיא שמראַסע, דיע-זעלבע וואָר אבער וויא ריינגעפּענט, ווייט אונד ברייט ניטמאנד צו זעהען. איין דוסענער צערשלא-גענע פּענסטערשיבען אונד אייניגע פּויסטראַסע שטייגע, דיא פּאָן ריען פּענסטערלעדען אויפּגעהאל-טען אונד אַרף דען זומען ליענען געבלעבען, וואָר דיא נאָנצע אויסבייטע.

נייע יודישע 4-טען אייניט. אַרף דיא הייטע פּאַרימטאנס טעלעגראַפיש אן דען מיניכטער-פּערזענלען מוסא אייניגענאדטע איינאבע אטוואַש'ס ווענען הערנסאכטע דעם מאָרין ערפּאָלטע נאכטימטאנס אונטער גלייכצייטיגער פּערשטענדינג אטוואַש'ס, דיא מיניכטערלעדע ווי-זונג אן דען וויצענעשפּאן, דען קנאבען זאפּאָרט דעם פּאָטער צו איבעראַנטוואָרטען. אלס יעדאָך אטוואַש אונד שאַרף ביים וויצענעשפּאן ערשיינען, ערקלערטע דיעווער, דען קנאבען ניכט הערנסטע-בען צו קאָננען ווייל דיעווער זעלבער ניכט געהען וואָללע, צוואַנג אבער נענען איהן ניכט געאיבט ווערדען קאָננען. אטוואַש טעלעגראַפישע זאפּאָרט נייערדינגס אן דען מיניכטער, צייטע דיא וויינע-רונג דעם וויצענעשפּאנס אן אונד ערקלערטע דען גרוגד דערזעלבען ניכט אנטעהטען צו קאָננען וויי-מאָרין זיינע וויינערונג ניכט פּאָר דעם פּאָטער ער-קלערט האט אונד דיעווערבע צו זיינע געטסריגען בעטראַנגען אן העללעם ווייערשפּירן שמעהט. אי-בערהויפּט ווערדע דיא וואהרהייט פּאָן מאָרין ערסט דאָן צו ערפּאָהרען זיין ווענען ער הענטערס איי-פּלוס ענטריקט אים.

אין רונדשרייבען דער לאנדעסקאנצליא

דיא איראעליטישע לאנדעסקאנצליא האט פּאָלעניעס רונדשרייבען אן דיא געמיינדען פּער-זענרעס וועלכעס ערסט נאָך דער אורטהיילספּער-קרייזונג פּערפּאָסענטיכט ווערדען וואָלטען. אים פּערזעהען אבער פּאָס. נעמועט פּערפּאָרט גע-ביאכט וואָרדען.

ווען עס איז וואהר אים, דאס אין בעציע-איינער נאָך אויסגעשטרעקט היילט אבער איראעל, דאס דעם מעכטיגען שלענער צו פּעליענען דראַהט. אונד דעם ווערער דורך טעגליכע נעמועט, נאָך דורך פּאָסען נענינס ווערדען קאָננען אונדער ענדלעך ריעפען וואס דיא אנטס דעם הערצונג אונד דיא פּורט פּאָר דער איינבערענען געפּאָהר איהן איינאב, אָדער פּעלעטער אויספּעסען דיא מענען וואָלל איםטער מערה אן. אין רבי האטטע מיט וינען שילדען היימליך דיא מיערן דעם קלאַסערס ערשיינען, דאס נראם איינעס מאָנס נעפּאָנעט, אונד דען לייכנאם אַרף דעם יודישען פּעריעהאַסע בענאָבען. - צוואר האטטע מאן קיינע שפור אים קלאַסערעהאַסע זעלכטס געטונדען, וואָרויך עס פּעראַהטען אויפּדען אבער אין אבשרייניגער יודע, מיט דער האַפּטונג איינזען בעלאָהונג האטטע עס דעם ביישאַפּ פּאָן פּראַן קונד געהאָן, אונד אין דעם דאָרף עראַפּענעס נראַבע דעם מאָנס האטטע מאן דען לייכנאם אללעדיינגס ניכט געטונדען. דער ביישאַפּ וואָר ענטשלאַסען, אס פּאָלענערען טאנע אן איינענער פּעריעהאַסע איינע אונטערזוכונג אַרף דעם יודישען פּעריעהאַסע פּאָרצו-נעמען, אונד האטטע מיט דער פּאָללינג אויספּראַסונג דער יודען אים פּראַן בעדראַהט, ווען עס זיין וואָלטען וויא מאן איהם אנטענעבען, אונד איהן ווערן וואַסען גור ווי גוט, וואס איהנען דער פּאָבער בעייטיש ווערדען דאָרום ווען טייטשענעסליכע וועהלאַנגען, וואָ וואָלטען זיך הייער אין מיטטעל דארבייטען, דעם אונטערזאנגע צו ענטעהען, אונד דען ביישאַפּ פּאָס נענענעוהיל צו איבערצו-נען? - אללעס דענענטע זיך אן דאס געהייליגע אויל, הייער שוטיץ אונד העסטונג צו ווענען; ניטמאנד אבער וואס-טע דאס, אן דער אנטס, דעם שמעהליכטען טאָדעס צו שטייבען.

הונג אַרף דיא בעפּאָכטונג דער מצות דיא קאָנ-זעס פּאָרטייט אונס ניכט אלס מוסטער דיענען דאָרף, אָן קאָנן מאן דאָך ניכט ליינען, דאס זיך זיך אין דעם אבנעוואָרענען פּראַפּעסע אלס וואַרמע וי-דען בענאָממען האבען, אונד וואס זיא אים פּאָרדע-גענדען צירקולאר זאגט, אויך וויקליך געטהאן האט. דעסוועגען וואָללען ווייר דיעזעס שריפּטשטיק ניכט ווייטער קריטיזירען, אונד אַרף זיינען ווערט ניכט אונטערזוכען.

1. וויא אימער דאס רעכטערקעפּטיגע ריב-טערליכע אורטהייל און דער ט...עסלארער אנטעלע-גענהייט אויספארלע אונד וויא אימער דיא אויס דעמועלבען אבצולייטענדען קאָנזעקווענצען זיין זאָלטען, מאָנע דיא אַפּפּענטליכע דישקוסיאָן דעם אורטהיילס פּערמיערען ווערדען. דאס בירגערליכע פּפּליכטענעפּהל ערפּאָדערט, דאס געריכט צו אכ-טען; דיעווער אכטונג קאָנן נור דערראט אויסדרוק פּערליעהען ווערדען, ווען מאן זיך פּאָר זיינע אור-טהיילע בייגט. דיא יודענשאַפּט האבט זיך אַרף ביז-הער ניכט אין דיעזע, אין דען אויסשליעסליכע ווייר קוננסקרייז דער רעכטספּלענע געהאָרענדע און געלענענדיגס נעמעננס. דיא מאָנע דיעס אַרף אין צוקונפט ניכט מהין.

2. ווען דיא יודישען אנטעקלאנטען פּריינע-שפּראַכען ווערדען, ווערד דאס פּרעזידיום דער קאָנצ-ליא דאפיר זאָרען טראַגען, דאס דיעזע ארמען גליי-בענענעקאסען. דיא טהייריזירטע מאטעריעללען פּער-לובט ערליכטען טהיירס איהרע שטעללונגען איי-ביסטען, ענטשפּעקענדע מאטעריעללע אימער-שטיטצונג ערהאלטען, וועלכע זיא אין דיא לאנע פּערזעצט. פּיר איהרע פּערנערע עדהאלטונג דו-היג זאָנע צו טראַגען. אַרף דיעזע אים ווייל עס דיא אירי, לאנדעסקאנצליא איינעסטהיירס פּערמי-דען, דאס זיך דאס פּיישפּערעכענדע אורטהייל אין דער האנד איינעס אָדער דעם אנטערען אונטערגי-דעם אנטעקלאנטען אן איינען, פּיר עיינע צייטען לויטענדען בעטטעלבריעף אוטוואנדלע; אַנדערע-זייטס אבער, דאס דורך בערופּענע אָדער אונטער-פּענע, אָב איינע אַפּפּענטליכע, אָב איינע פּרייזאטע לאנדעס-זאמטרונג, צור אימערשטיטצונג דער בע-פּרייטען איינערייטעט ווערדען. דיא אַפּפּענטליכע זאמטלונג אים ווענע דער פּרעסע קאָננעט אין דען איינען דער גענער וויא איינע הערנספּאָרדערונג אויכזעהען; דיא פּרייזאטאמטלונגען געבען ניכט זעלטען צו מיכרייבען אנלאס, דיא נעמיינדען מאָ-

דעם שוואַרצען איינע דורך דענוועלבען ויסבאָר וואָר, זיא נינג אַרף דיא היינע לאדע גע, בעשטינע דיא שטופּען דיא נאָך קיין ווייבליכעס ווענען בעכערטען, אונד שטעללעט זיך אַרף דיא אַכטערע דענוועלבען. זיא קיסט דען פּאָר-האנג וואַנטע זיך צו דער מענע, שלונג דען שלייער צוויק, אונד צייטע זיך בלייבעס, ערלעס אנטלויפן. אַרף דעסען שפּירן דער ערהאבענרעסע זיין פּלאַטץ נענאָסען. לויט-לאָז שווינע דיא פּאָן ערשטויען געפּעסעלשע מענע. בערהוינט אַרף, האָב זיא אן מינע כוידען, דיא דראַהטנדיג געפּאָהר ווייר פּיר דעספּאָר אבנעווענדע זיין, שוועס אבער, וויא אַרף זיא זאנע. דא מיין פּאָטער - איהר וויסס אַהענען ווינע שולד אונד דורך אן ערצוואַנגע-גענעס עיליכע נעמוענען - דיא אורזאכע איינע בלאני-רוהונג אויס, זאָ ווייל אַרף זיא פּאָס דאנער דעם פּער-דערבענס הונטערזייטען. נור נאָך איינע איינענליכע ווער-דע אַרף זיין. אַרף האבע איינען פּראַנג נענאָסען, דיער אין וועניגער צייט דיעזע מינע שטויבעסחיללע צו קאלטעס שטייב פּערוואנדעלן ווייר. דאָן געהעט מינען לייכנאם, לענט איהן אן דאס נראם, דאס מאן דעם מאַנג בערייאַנטס האט, דעסען געביינע איהר פּעריעהאַסע מאַנג זאָנעס אירענעוואָך, ווען דאן דער פּאָבעל קאָסען ווייר אום דאס נראם צו אַפּפּען, זאָ ווייר זיין טראַומפּ שוויינען מיסטען, דען דער לייכנאם איינער זינפּפּריא ווייר איהם אנטשטאט דעם דעם מאַנגעס ענטענענענדיגען. ער ווייר דאן מינע אונד אירע רוזע ניכט שטאַנען; אַרף אבער ווייל פּיר אַרף בעטען אס שטראַנגע דעם אללייטיגען.

מיט דיעזען וואָרטען זאק דיא צוואַסען, אונד וואָר ניכט מערה. - דאקטאָר הענדע נויבען דאס בילד דער יונפּפּריא אן דען לייכענשטיין אַרף איהרעס נראַבע, אונד דאָרס אים עס נאָך צו זעהען נאָך פּינף יאהרהונדערטען. עס אים אין דער טהאט איינע מצבה דאָרט, אַרף וועלכער אין מעדען מיט איינער דאָזע אין דער האנד אום.

גען דאָהער צו קיינער זאמטלונג אין דעם מיטא-עס-לארער פּראַצעס ביימערנע לייסטען. 3. דיא לאנדעס-קאנצליא ווערד נאָך פּאָלל-שמענדיגעס אבשרוססע דער אנטעלענענדיגס פּיר דיא אכפּאסונג אונד פּערפּאָסענטיכונג איינעס ווערעס. וועלכעס דאס בלובל פּאָן מ-עסלאר פּיר דיא נאכוועלט פּערעווינען וואָלל, זאָרע טראַגען, וואס דען נעמיינדען צו דעם בעהיפּע מיטטערהיילט ווייר, דאמיט זיא זיך דער פּרענומעראַציאָנס-איינ-לאדונג דער אָהנע צוויפּעל צו פּובליצירענדען עהנ-ליכער בראַשירען גענעראַבער צו ריכטען וויסטען. 4. עס אים ניכט נאָטהיג, דאס דיא יודען בע-זאָנדרע פּעראיינע בילדען, דא דיעס אבערמילס נור צו טיפּפּערשטענדיגסען אנלאס געבע אונד יענען, דיא אין זאָרען פּעראיינען פּערבענדע צו געהיימען צוועקען, ערביקען וואָללען, נאָך פּאָר-וואַר צו איפּרזיענדען אנטאציאָנען בעטען מיסטע.

5. ווען אין וועלכעס קרייזע, וועלכער גע-שטאלט אימער דיא שפּורען פּאָן אנטאציאָנען-גע-גען דיא יודענשאַפּט בעמערט אָדער דערען פּאָל-גען זיך אַפּפּענבאָרען וויירען, זאָ מאַנע דיא פּער-אַפּפּענטליכונג דער קלאַנגען אים ווענע דער פּרעסע פּערמיערען ווערדען. אים אבנעוואָרענען דענקווייר-דיגען יאָדער אום עס דאס פּרעזידיום דער אירא-עליטישען לאנדעסקאנצליא אן צאההרייבען אַר-טען געלונגען, דען ביא אים אנטעמעדעטען יו-דענפּינדליכען בעה ענונגען פּאָרצוביינען. מערה וויא איינמאל האט דיא איראעליטישע לאנדעס-קאנצ-ליא דיא פּעריפּונגען דער רעגירונג מיט ערפּאָלג אנטעוויבט, דיא איראעליטישע לאנדעסקאנצליא וויינט עס דאָהער, דאס בעהוועס פּאָרנאָהע דער זיך אלס נאָהעווענדיג ערוויינענדיג פּעריפּונגען איהר בעריכט איינזענדעס ווערדע.

פּרעסבורג 4. אייניט 1888.

אונזערע שטאָט, וועלכע דאס פּערפּלובטע גליק האט, דען געזונטענענאָסען ווערהאָוואַס צו איהרען איינזאָהענען צו צעהלען, קאָננע דען פּרייזשפּירן דער עסלארער אנטעקלאנטען ניכט אָה-נע שפּעקטאקעל הוננעהען לאסען. דען איוואן שימאָני העטצט אין זיינעס וועלבלאטטע אַרף דיא יודישע, וויא פּענעלענשען אַרף אונגאַריש שאַן וויס איינען טאנען האבען בעלידינגונגען גענען איינצעלנע יודען שטאמטעפּאָרדען, געסטערן אבער האט איינע גראַסערע פּאָלקספּערוואַסלונג זיך דאָ-מיט אונטערהאלטען. עליען אישטריאַ צו רופּען, אונד מיט שטאַקען בעוואַפּענעט דורך דיא נאסען צו ציעהען, ביז זיא דורך דיא פּאָליציאַ אויסאיי-אנדער געטריעבען וואָרדען.

הייטע אס 4 טען אים 8 אונד אבער באָט דיא פּראַמענאדע אין בעווענטעס בילד; גרופּען פּאָן נאסענונגען הורכצאָנען דיעזעלבע, לויט אונטער זיך דעבאטענדיג, נענען 9 אונד פּינג מאן אן. על-יען אישטריאַ! עליען שאַרף! צו רופּען אונד בע-נאָן דיא מעננע בערייטס אין בעדראַהליכעס מא-טע צו וואכען. אַרף איינמאל האָרטע מאן אבער דיא טראַסעטעסניגאלע, פּעראַמטערוינג דורך דיא שטראַסען שמעטערען; דא זעצטע זיך דער צו פּאָן דער פּראַמענאדע דורך דיא אַנדערעאנאסע נאָך דעם מאַרקפּלאַטץ אין בעווענונג, פּאָראַן צאָג אין טרופּס קליינער בורשע, בינאהע קינדער, וועל-כע מיט שטאַקען פּערזעהען וואָרען. אלס אבער פּאָס שלאַסע הער אלארמישטע פּעלען אונד צו-גלייך פּאָס שלאַסע, פּאָן דער שפּיטאלס. אונד דער וואסעקראַסעניע מיליטער אונטער טראַכטעל-ווייר, בעל פּאַרירקטע, דא ערנרפּף דיא טוטלומאמען איינע אונטערזייבליכע פּאָנדי, יעדער זוכטע זיך צוערסט צו סאָוויורען, וואס אין אונטערהייערע גע-דרענגע צור פּאָרעג האטטע. עהע פּינף מיניטען פּעריפּונגען וואָרען דיא שטראַסען וויא אויסנע-פּענט. ביים קייפּמאן שטרויס זינד אייניגע פּענסטער-שייבען איינזענדען וואָרדען.

פּערשיעדענע נייאנקייטען.

• (אייין עהנליכער פּאָלל, וויא אין ט-ע-ס-ל-א-ר) האט זיך אין קאָלן (רייטלאַנד) אס אַפּאָנג דיעזעס יאהרהונדערטעס עראיינעט. דאסאלס

